

Gesignaleerd

Overzicht van bijzondere meldingen, cluster en epidemieën van infectieziekten in binnen- en buitenland

Binnenland

Influenza

Sinds half januari kent Nederland een griep epidemie. De epidemie strekt zich uit over het hele land. Huisartsen zien vooral jonge kinderen met influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) (0-4 jaar), maar ook relatief veel scholieren. Het merendeel van de infecties betreft influenza A(H1N1)-2009; daarnaast wordt ook influenza B gevonden. Sinds het begin van het griepseizoen 2010-2011 zijn er 615 patiënten met laboratoriumbevestigde influenza A(H1N1)-2009 gemeld. Hiervan zijn 35 patiënten overleden. Sinds half februari lijkt de epidemie over haar hoogtepunt heen en neemt het aantal nieuwe ziekenhuisopnamen af. (Bron: RIVM en NIVEL)

Meerdere patiëntjes met Staphylococcal Scalded Skin Syndrome (SSSS) op kinderafdeling

Sinds half januari zijn er 5 pasgeborenen van een week oud in een ziekenhuis in Noord-Holland opgenomen met een Staphylococcal Scalded Skin Syndrome (SSSS). SSSS is een huidinfectie die veroorzaakt wordt door toxineproducerende *Staphylococcus aureus* en die gekenmerkt wordt door loslating van de huid van grote delen van het lichaam, waardoor pijnlijke 'schaafwondjes' ontstaan. Deze infectie komt vooral voor bij kinderen onder de 6 jaar. Vier van de 5 kinderen waren in het ziekenhuis geboren, waarvan 2 door middel van een keizersnee. Het vijfde kind was thuis geboren. Het gaat in deze gevallen om een relatief mild verlopende SSSS, waarbij 4-maal een

S. aureus is geïsoleerd met eenzelfde antibiogram (ongevoelig voor penicilline, erythromycine, clindamycine en fusidine-zuur). Van 3 isolaten die beschikbaar waren voor verdere typering bleek het spatype identiek (t659). De *S. aureus* van het thuisgeboren kind bleek een ander gevoeligheidspatroon te hebben (alleen penicilline R). In samenwerking met GGD Hollands Noorden is zowel binnen als buiten het ziekenhuis gezocht naar een gemeenschappelijke bron. Een specifieke bron is niet gevonden. Wel is er in november 2010 ook een kind geweest met SSSS en een identiek resistentiepatroon (niet beschikbaar voor verdere typering). Er is bij 1 betrokken medewerker *S. aureus* met hetzelfde resistentiepatroon en eveneens spatype t659 geïsoleerd uit de neus. Dragerschapbehandeling is van start gegaan; huisartsen en verloskundigen zijn geïnformeerd. (Bron: C.M.M. Westra, arts-microbioloog, Westfriesgasthuis)

Levende wormen in vis

Een persoon die gegrilde rode poonfilet consumeerde in een restaurant in het midden van het land trof hierin meerdere bewegende wormen aan (zie foto 1 van de ingestuurde wormen, 2,5 cm groot). De wormen zijn voor onderzoek en determinatie naar het RIVM gestuurd, waar het morfologisch om larven van *Pseudoterranova* bleek te gaan. De moleculaire typering om tot een benoe-

Foto 1. Larven van *Pseudoterranova*

ming op speciesniveau te komen volgt nog. Consumptie van deze wormen zou incidenteel kunnen leiden tot gastro-intestinale klachten. Goed invriezen (-20 oC) en/of goed doorbakken of verhitten doodt de larven in de vis. De landelijke restaurantketen heeft bij alle vestigingen de rode poonfilet (diepvries) teruggedroepen. De nVWA stelt een onderzoek in bij de restaurantketen en bij de leverancier van deze partij vis. (bron: M. Deege, arts-microbioloog, Saltro)

Legionella gerelateerd aan wellnesscentrum in Zuid-Nederland

Er is een cluster van legionellose gerelateerd aan een wellnesscentrum in het zuiden van het land. In de afgelopen 2 jaar zijn 6 patiënten aan dit centrum gerelateerd. Naar aanleiding van de laatste 2 patiënten is door de Bronopsporingseenheid *Legionella-pneumonie* (BEL) uitgebreide bemonstering ingezet, waarna *Legionella pneumophila* werd aangetoond in het waterleidingsstelsel. Het wellnesscentrum is inmiddels thermisch en chemisch gereinigd en er zijn filters op de douchekoppen aangebracht. Verder is er een aantal structurele maatregelen geadviseerd en zal de BEL na het uitvoeren van deze werkzaamheden het wellnesscentrum nogmaals bemonsteren. Huisartsen in de omgeving, evenals de *Gesundheitsämter* in de Duitse grensregio zijn op de hoogte gebracht. (Bron: BEL en RIVM)

Scabiësuitbraak in GGD regio Hart voor Brabant

De GGD Hart voor Brabant heeft samen met een verpleeg- en verzorgingshuis in Noord-Brabant de bestrijding van een

grote scabiësuitbraak ter hand genomen. Tot nu toe stelde de dermatoloog bij 3 mobiele cliënten van dit huis scabiës crustosa vast. Ruim 1500 bewoners, medewerkers, vrijwilligers en geselecteerde bezoekers hebben preventief een scabiësbehandeling aangeboden gekregen. De besmettingen kwamen aan het licht dankzij meldingen van het ziekenhuis (6 meldingen van opgenomen scabiëspatiënten, waarvan 2 met scabiës crustosa). Het totale aantal dermatologisch bevestigde besmettingen in deze uitbraak bedraagt momenteel 14.

Aan deze uitbraak zijn nog minimaal 3 andere uitbraken binnen een zorginstelling gerelateerd. Ook thuiszorgorganisaties zijn betrokken bij deze uitbraak. Sinds de behandeling zijn er nog geen nieuwe besmettingen zijn geconstateerd. De huisartsen in de regio zijn geïnformeerd om alert te zijn op scabiës. De GGD verwacht de komende maanden meer scabiësmeldingen uit zorginstellingen te ontvangen vanwege de reeds lang bestaande ernstige besmettingen. Dermatologen in de regio geven aan dat zij meer scabiëspatiënten zien dan in voorgaande jaren.

(Bron: GGD Hart voor Brabant)

Hepatitis A-uitbraak in GGD regio Midden-Nederland

In het midden van Nederland was een hepatitis A uitbraak rondom een Marokkaanse familie met inmiddels 15 besmette personen waarvan 4 met symptomen passend bij hepatitis, en 11 personen zonder klachten. De eerste ziekte-dagen lagen tussen half december en begin januari. Onder de besmette personen bevonden zich bezoekers van meerdere instellingen, te weten een basisschool, een peuterspeelzaal en een dagbesteding voor verstandelijk gehandicapten. De GGD heeft op deze instellingen voorlichting gegeven en vaccinaties verstrekt. Er is serologie en fecesonderzoek ingezet bij de leiding en de kinderen van enkele betrokken instellingen. Dit toonde verdere transmissie aan bij 4 peuters van de peuterspeelzaal en 3 bezoekers van de dagbesteding voor verstandelijk gehandicapten. De GGD heeft daarom op uitgebreidere schaal gevaccineerd en het contactonderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek werd tot op heden nog een 1

medewerker gevonden met serologische aanwijzing voor een recente besmetting. Ook haar directe contacten zijn gevaccineerd en gescreend. Sequentieanalyse door het RIVM heeft aangetoond dat de indexfamilie besmet is met een genotype IA-stam die nauw verwant is aan stammen die bij reizigers uit Marokko voorkomen. Dit maakt een familiebezoek in Marokko waarschijnlijk als introductieroute van het virus.

(Bron: GGD Midden-Nederland en RIVM)

Buitenland

Dengue op Curaçao, St. Maarten en de BES-eilanden

Sinds juni 2010 is de incidentie van laboratoriumbevestigde gevallen van dengue op Curaçao hoger dan verwacht. Curaçao telde in 2010 in totaal 1655 verdachte en 936 serologisch bevestigde gevallen waarvan 2 met een fatale afloop. Op Bonaire waren er 162 verdachte en 55 bevestigde gevallen. De toename wordt mogelijk verklaard door de heftige regenval, vooral op de Benedenwindse Eilanden. Ook de Bovenwindse eilanden St. Maarten en St. Eustatius meldden meer patiënten dan gebruikelijk. In Curaçao gaat het om dengueserotypen 1 en 2. De gevonden serotypen in het gehele Caribische gebied zijn 1,2 en 4. (Bron: I. Gerstenbluth, arts-epidemioloog, Curaçao)

Rabiës in het noorden van Italië

Vanaf oktober 2008 tot 15 december 2010 zijn in totaal 286 dieren met rabiës aangetroffen in 4 regio's in het noorden van Italië: Friuli-Venezia Giulia, Veneto, Trento en Bolzano. Hiervan werden 209 gevallen gerapporteerd tussen 1 januari en 15 december 2010. Opvallend is dat sinds 2010 ook rabiës onder 8 gedomesticeerde katten en een paard is vastgesteld. Tot op heden zijn geen humane gevallen van rabiës gerapporteerd in deze gebieden. De Italiaanse autoriteiten zijn bestrijdingsactiviteiten gestart, zoals het vaccineren van vossen en landbouwhuisdieren, intensieve surveillance onder wilde dieren en een voorlichtingscampagne. In oktober 2008 werd een rabid vos in het noordoosten van Italië in de regio Friuli-Venezia Giulia aangetroffen, nadat het dier een bergwandelaar had aangevallen. Italië was vrij van rabiës, maar in 1992 werd in hetzelfde gebied voor het eerst rabiës bij een vos vastgesteld.

(Bron: Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie)

Infecties in Australië gerelateerd aan overvloedige regenval

In het zuiden van Australië is een stijging van door muggen overdraagbare infecties zoals Ross Rivervirus en Barmah Forestvirus waargenomen. Hoewel deze virussen endemisch zijn in Australië is de

Foto 2. Pteropus Fruit Bat

stijging van 16 patiënten in het afgelopen jaar naar 350 patiënten in dezelfde periode van dit jaar opvallend. Deze infecties gaan meestal gepaard met voorbijgaande uitslag, gewricht- en spierpijn. De opkomst van deze infecties zou samenhangen met een toename van het aantal muggen door de hevige regenval in de afgelopen periode. Daarnaast waren er in het noorden van het land 2 gevallen van melioidosis bij medewerkers van een schoonmaakploeg die bezig waren modder op te ruimen. *Burkholderia pseudomallei*, de veroorzaker van melioidosis, kan worden gevonden in brak water na een overstroming.
(Bron: Australische gezondheidsdienst en Promed)

Jaarlijkse opleving Nipahvirus in Bangladesh

In 2 districten in het noorden van Bangladesh, Faridpur en Rajbari, zijn recent 24 laboratoriumbevestigde gevallen van Nipahvirus geconstateerd waaronder 17 sterfgevallen. Sinds 2001 zijn er in totaal 152 mensen geïnfecteerd, waarvan er 113 zijn overleden. Het virus wordt overgedragen door vleermuizen van de *Pteropodidae* familie die een reservoir vormen voor het virus en zelf meestal niet ziek worden (zie foto van een *Pteropus* Fruit Bat). In deze tijd van het jaar zijn er regelmatig enkele ziektegevallen in Bangladesh omdat de fruitbomen dan fruit dragen. Het virus

in vleermuisspeeksel kan indirect via fruit op mensen overgedragen worden. Eenmaal besmet is ook mens-op-mens-overdracht via speeksel mogelijk. Sommige mensen uit de regio hebben uit angst voor besmetting hun huis verlaten. Enkele scholen zijn voor een week gesloten geweest.
(Bron: Promed)

Auteur

E. Fanoy

Correspondentie:
Signaleringsoverleg@rivm.nl